

Raadsinformatiebrief

Datum	25 februari 2025
Onderwerp	Regionalisering Toezicht WMO 2015 en Jeugdwet
Zaaknummer	Z25 - 286567
Documentnr.	UIT/25 - 674220

Inleiding

Wij zijn als gemeenten zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit en continuïteit van zorg die wij aan onze inwoners toekennen in het kader van de Wmo 2015 en de Jeugdwet via overeenkomsten met zorgaanbieders en Pgb's. De middelen die wij vanuit de Wmo en Jeugdhulp beschikbaar hebben, willen wij op de juiste manier uitgeven en daar laten landen waar dat nodig is. Daarvoor is het nodig om toezicht te houden op de naleving van deze wetten, zowel op het gebied van kwaliteit als rechtmatigheid en doelmatigheid. Dit toezicht is aanvullend op de contractuele afspraken die gemeenten gemaakt hebben met de aanbieders over de kwaliteit van de te leveren zorg en ondersteuning.

Met deze brief informeren wij u over ons besluit om toezicht en handhaving regionaal te gaan organiseren. Daarvoor beleggen we samen met de overige gemeenten in Noordoost Brabant (Jeugdhulp), de Meierij (Wmo Licht) en Meierij en Bommelerwaard (Wmo zwaar) de rol van toezichthouder bij de centrumgemeente 's-Hertogenbosch.

Voorgeschiedenis

Door de decentralisaties zijn wij als gemeente uitvoerder geworden voor het sociaal domein waaronder de Wmo 2015 en de Jeugdwet. Voor zowel de Wmo als de Jeugdwet hebben gemeenten zelf de taak om toe te zien op de rechtmatigheid en doelmatigheid van geleverde zorg en ondersteuning. De jeugdregio en de Wmo-regio hebben in juni 2024 afgesproken om de mogelijkheden voor een regionale samenwerking hiervoor te onderzoeken. In de tweede helft van 2024 is dit verder opgepakt.

Inhoudelijk

Waarom toezicht en handhaving?

Toezicht en handhaving zijn manieren om inwoners de kans te bieden zo lang mogelijk thuis te kunnen wonen, veilig op te groeien en te helpen om zelfstandig deel te nemen aan de maatschappij. Kwaliteit en continuïteit van zorg zijn belangrijk, maar het is ook cruciaal om de kosten in balans te houden. Geld moet worden gebruikt waar het voor bedoeld is. Bij toezicht en handhaving is het vooral belangrijk dat zorggelden doelmatig en rechtmatig worden besteed en te bewaken dat de inwoners ook daadwerkelijk de zorg ontvangen die de gemeente heeft toegekend en bekostigd. Het beoogde resultaat van toezicht en handhaving en contractmonitoring is het waarborgen van zowel kwaliteit als rechtmatigheid en doelmatigheid van de Wmo 2015 en de Jeugdwet door aanbieders, waarbij ook de beschikbaarheid en toegankelijkheid van deze hulp en ondersteuning een belangrijk aandachtspunt is voor duurzame hulpverlening.

Waarom een regionale aanpak?

Als individuele gemeente is het moeilijk om deze doelen te verwezenlijken. We kunnen onze toegangsmedewerkers goed scholen om alert te zijn op mogelijk misbruik van middelen. En in onze financiële administratie Wmo en Jeugd zijn mechanismen ingebouwd om onjuiste declaraties te detecteren en controleren. Echter, de slagkracht van een zelfstandige gemeente is niet zo groot en het kost veel inzet en middelen om de juiste menskracht en expertise te verwerven en onderhouden voor het vervolgonderzoek op “niet-pluis”-signalen. Daarbij is het inregelen van lokaal toezicht op regionale contracten inefficiënt: een lokale toezichthouder kan onderzoek doen naar lokale aangelegenheden maar niet voor een hele regio spreken als hij of zij daar niet toe aangewezen is.

Daarom kiezen we er voor toezicht en handhaving stevig neer te zeggen en dit regionaal te gaan organiseren. Het samen optrekken met andere gemeenten heeft als voordeel dat gemeenten het toezicht niet volledig uitbesteden. Hierdoor blijft deze taak relatief dichtbij de gemeenten. Wanneer meerdere gemeenten samenwerken, is het toezicht bovendien robuuster. Door de schaalgrootte is het toezicht professioneler in te richten. Bovendien is de organisatie dan minder kwetsbaar.

Wat betekenen deze keuzes voor de gemeente Vught?

In de regel bieden de Wmo 2015 en de Jeugdwet en de regionale overeenkomsten met aanbieders voldoende grondslag om onderzoek te kunnen doen en te kunnen handhaven. Naast een aanwijzingsbesluit van een toezichthouder als grondslag om rechtmatig onderzoek te mogen doen, is het essentieel dat de rol van toezichthouders is geborgd in de geldende centrumregelingen, lokale verordeningen, beleidsregels en/of besluit. Een eerste inventarisatie laat zien dat deze borging goeddeels al is verankerd in onze huidige regelingen. Om dit helemaal goed af te hechten volgt er de komende maanden een herzieningsronde op al deze documenten. We verwachten deze herziene stukken medio 2025 aan uw gemeenteraad voor te kunnen leggen.

Standpunt / Besluit college van B en W

Ons college heeft op 25 februari 2025 de centrumgemeente 's-Hertogenbosch gemandateerd om toezicht te houden in de zin van artikel 6.1 van de Wet maatschappelijke ondersteuning en artikel 14 lid 2 van de Verordening Jeugdhulp 2021 van de gemeente Vught. Gezien de overeenkomende aard van zorg is er voor gekozen om hier ook het Toezicht op Pgb's in mee te nemen. Het college van B&W van 's-Hertogenbosch zal vervolgens de manager van RIOZ mandateren om dit toezicht uit te voeren.

Financieel

Voor de uitvoering van deze nieuwe rol stellen de regio's voor een periode van 2 jaar (2025 en 2026) jaarlijks € 450.000,- beschikbaar. Deze kosten worden op basis van een verdeelsleutel verdeeld over de deelnemende gemeenten. Voor onze gemeente komt dit 2025 en 2026 neer op € 20.038 per jaar waarvan € 13.490 betrekking heeft op Jeugdhulp en € 6.548 op de Wmo. Daarnaast is aanvullend in 2025 een implementatiebedrag nodig van 1.071 nodig, waarvan € 733 voor de Jeugdwet en € 338 voor de Wmo.

Ons gemeentebestuur heeft hier nog geen geld voor gereserveerd. Ons college zal deze kosten meenemen in de analyse en toelichting voor de totale kosten voor jeugdhulp en Wmo voor BURAP 1-2025 en de Kadernota 2026-2029.

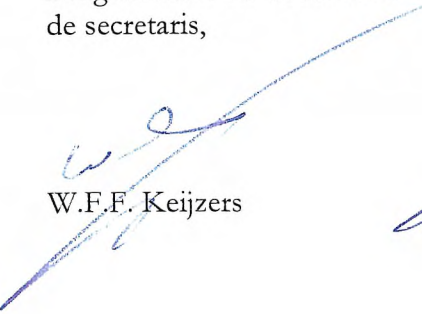
We verwachten dat de regionalisering van toezicht Wmo 2015 en Jeugdwet op termijn leidt tot een kostenbesparing. Deze is echter nu nog niet in te schatten

Tijdsplanning

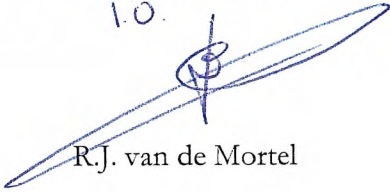
De intensievere vorm van toezicht zal impact hebben op de rechtmatigheid van inzet van middelen. Dat is met meer zekerheid te zeggen. Op voorhand is echter niet hard te maken of deze nadere invulling van de toezichtsrol een verbeterende werking op de kwaliteit van zorg zal hebben. Daarvoor zijn teveel factoren van invloed (inkoopbeleid, inkoopvoorwaarden, kwaliteit administratie etc.). Daarom zien we dit eerste jaar als een jaar waarin de ruimte wordt gecreëerd om te pionieren en waarbij we leren van opgedane ervaringen. We gaan aan de slag waarbij zowel de centrumgemeente als wij worden begeleid door een organisatie die hier ruime ervaring in heeft.

Begin 2026 kijken we terug op 2025 om te beoordelen wat deze intensievere invulling heeft bijgedragen en opgeleverd. Op basis daarvan maken we meer definitieve keuzes over vormgeving, invulling en investeringen.

Burgemeester en wethouders van Vught,
de secretaris, de burgemeester,

W.F.F. Keijzers

R.J. van de Mortel